

МАРКО
ВОВЧОК

«Живу думкою одною про ті світлі часи, коли людина стане володарем своєї долі, свого щастя».

Марко Вовчок

Марія Олександрівна Вілінська народилася 22 грудня 1833 р. в Орловській губернії у родині збіднілого дворянина. У 1845–1846 рр. Марія навчалась у жіночому пансіоні в Харкові. Протягом 1847–1850 рр. виховувала дітей тітки К. Мардовіної в Орлі. Брала участь у літературних вечорах, зустріла майбутнього чоловіка, Опанаса Марковича, який був засланий в Орел за участь у Кирило-Мефодіївському братстві.

Проживаючи в 1851—1858 рр. у Чернігові, Києві, Немирові на Вінниччині, Марія Олександрівна досконало вивчає життя, культуру та мову українського народу, активно займається фольклористикою. Літературну діяльність письменниці розпочала у 1856 р. під псевдонімом Марко Вовчок. Перша збірка творів «Народні оповідання» була видана 1857 року в Петербурзі П. Кулішем. Після виходу «Народних оповідань» Марко Вовчок потрапляє в коло таких літераторів, як Т. Шевченко, І. Тургенєв, М. Некрасов.

1859 року письменниці виїхала на лікування до Німеччини. Під час перебування в 1859 – 1867 роках за кордоном (Німеччина, Швейцарія, Італія і переважно Франція) Марко Вовчок зустрічається з Д. Менделєєвим, О. Бородіним, І. Сеченовим. При сприянні І. Тургенева відбулося її знайомство з О. Герценом, Л. Толстим, Жюлем Верном. В цей час у журналі «Отечественные записки» з'явилась повість Марка Вовчка «Інститутка» з присвятою Т. Г. Шевченку, у перекладі І. Тургенева, були опубліковані повість «Три долі» та другий том «Народних оповідань». Творчість письменниці була різноманітною за тематикою, її провідною темою стало життя селян.

Після повернення 1867 року до Петербурга Марко Вовчок виявила талант письменниці в якості російського романіста. Були створені та опубліковані в «Отечественных записках» романи «Живая душа», «Записки причетника», «В глуши», повісті «Теплое гнездышко», «Сельская идиллия». Також талановитою письменницею були перекладені російською мовою багато творів із французької, англійської, німецької та польської літератур, зокрема понад 14 творів Жюля Верна. У зв'язку з погіршення стану здоров'я та переслідуванням царською цензурою, разом з другим чоловіком Михайлом Лобачем-Жученком (О. Маркович помер у 1878 р.) Марія Олександрівна назавжди виїхала з Петербурга, багато переїжджала, поки не оселилась на Богуславщині, де прожила майже сім років.

28 липня 1907 р. Марко Вовчок померла в Нальчику на Кавказі, там і похована.

Літературна спадщина Марка Вовчка налічує дві книги «Народних оповідань», романи та повісті: «Інститутка», «Кармелюк» (казка), «Три долі», «Маруся», «Гайдамаки», художні нариси «Листи з Парижа», ряд творів російською мовою, переклади творів французької, німецької, англійської та польської літератур. Творчість Марка Вовчка набула значного впливу на подальший розвиток української та російської прози другої половини XIX ст., її твори були перекладені майже всіма європейськими мовами.